

BESLUT ENLIGT 58 § OCH 58 G § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade. Världshälsoorganisationen WHO har den 26 november 2021 lagt den nya virusvarianten omikron (B.1.1.529) till förteckningen över oroväckande varianter (VOC, variant of concern). Omikron har också spridits till Egentliga Finland.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

UTREDNING SOM BEGÄRDES I ÄRENDET

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLAND

Postadress: PB 4, 13035 AVI | Besöksadress: Självständighetsplan 2, Åbo

tfn 0295 018 000

registratur.sydvastra@rfv.fi

www.rfv.fi

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtande av den 19 december 2021 har fått i ärendet. Utlåtandet kompletterades den 19 och 20 december 2021.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande

Förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster (58 §)

Regionförvaltningsverket förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i landskapet Egentliga Finland.

Förordnande

Tillfällig stängning av utrymmen för kunder och deltagare (58 g §):

Regionförvaltningsverket förordnar med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar att aktörer som utövar verksamhet och disponerar över utrymmen ska stänga följande utrymmen för kunder och deltagare: sådana utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalar som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse som anges i 58 g 4 momentet 3 och 6 punkten i lagen om smittsamma sjukdomar och som finns inom kommunerna i landskapet Egentliga Finland till den del utrymmena används för sådan verksamhet som avses i 58 g § 4 momentet punkt 3 eller 6.

Enligt punkt 3 gäller restriktionen dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp.

Enligt punkt 6 gäller restriktionen allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Restriktionen gäller inte övriga objekt enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar.

I motiveringen till det här beslutet finns en definition av de i 58 g § 4 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse, verksamheten som avses i 58 g § 4 momentet och de aktörer som detta beslut förpliktar.

Beslutet gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Giltighetstid

Beslutet är i kraft 22.12.2021–31.12.2021.

Upphävande av beslut

Det här beslutet upphäver från och med 22.12.2021 det beslut enligt 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar om restriktioner i Egentliga Finland (LSAVI/13783/2021) som Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland meddelade 15.11.2021. För Satakuntas del förblir beslutet LSAVI/13783/2021 i kraft.

Motivering

Riksomfattande styrning

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser.

Vid närkontakt kan covid-19 också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Virusets smittkraft kan också överföras vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person.

Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade 10.12.2021 styrningsbrevet LSAVI/14401/2021, enligt vilket social- och hälsovårdsministeriet vill påminna om att när epidemilägets svårighetsgrad varierar mellan olika regioner är rekommendationen enligt ministeriets styrning ett minimiinnehåll i de regionala åtgärderna, dvs. vad som enligt en bedömning på nationell nivå skulle behövas i områden med samhällsspridning. Den regionala och lokala bedömningen kan med fog kräva skärpta och mer omfattande åtgärder, såsom utvidgning och skärpning av begränsningarna av offentliga tillställningar (58), rekommendationer med motsvarande innehåll för privata tillställningar, utökning och utvidgning av begränsningarna för användningen av lokaler (58 d) samt begränsning av antalet passagerare (Traficom, 58 f).

Enligt styrbrevet kan man med tidsmässiga och lokala begränsningar också frångå möjligheten att använda coronapass för att kringgå restriktionerna för offentliga tillställningar och högriskutrymmen genom att helt förbjuda offentliga tillställningar med stöd av 58 § och stänga användningen av utrymmen med stöd av 58 g § (i sådana fall är det inte möjligt att använda coronapasset för att kringgå restriktionerna).

I styrbrevet Åtgärder som ska införas i områdena på grund av det förändrade epidemiläget (VN/31452/2021) konstateras det att enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin ska prövningen av nödbromsmekanismen inledas när de regionala och lokala åtgärderna inte är tillräckliga för att hantera en epidemiologisk eller medicinsk situation. Enligt brevet har epidemiläget i Finland

försämrats avsevärt, och epidemin fortsätter att sprida sig snabbt bland de som inte är vaccinerade. Under den senaste månaden har också belastningen på sjukhusvården ökat. Vaccinationstäckningen är nu 80 procent, men enbart detta räcker inte för att epidemin ska börja avta. Eftersom läget har försämrats i flera områden krävs det också andra åtgärder för att minska smittfallen.

Den 29 november 2021 har Institutet för hälsa och välfärd utifrån bedömningen av vaccinationstäckningens effekt och bedömningen av konsekvenserna av epidemiläget sett över sin rekommendation om användningen av modellen för bedömning av riskpotentialen. Modellen innehåller medicinska och epidemiologiska expertbedömningar av olika verksamheters smittorisk, riskernas sannolikhet och möjligheten att de realiserar samt av möjligheterna att förebygga riskerna. I modellen nämns inte alla situationer som kan uppstå, men den fungerar som ett verktyg som kan användas av de regionala och lokala myndigheterna för att identifiera eventuella risker i olika situationer och evenemang. I brevet konstateras att ministeriets rekommendationer inte är juridiskt bindande, utan myndigheterna fattar besluten själva.

I styrbrevet konstateras det att aktörerna också i fortsättningen har möjlighet att ta i bruk det s.k. coronapasset som en alternativ hälsosäkerhetsåtgärd. Genom att använda coronapasset kan man bidra till att åtgärderna riktas på ett ändamålsenligt sätt och betydligt minska restriktionernas negativa konsekvenser för aktörerna, vilket betyder att man har möjlighet att fortsätta med verksamheten trots restriktionerna. Dessa omständigheter ska beaktas i den effektivitets- och konsekvensbedömning som ligger till grund för beslutsprövningen.

Förarbetet till lagen

Enligt specialmotiveringarna i regeringens proposition (RP 245/2020) gällande 58 d § bestäms basen för regionförvaltningsverkets och kommunens prövning enligt THL:s data och anvisningar med beaktande av den noggrannare områdesbild sjukvårdsdistriktet skapar och andra regionala åtgärder. Besluten ska motiveras med

regionala behov, och de ska innehålla en helhetsbedömning av åtgärdernas epidemiologiska och samhällseliga konsekvenser. Enligt propositionen är syftet utöver att hindra spridningen av coronavirussmitta att ur näringsidkarens perspektiv iaktta den förvaltningsrättsliga principen om minsta olägenhet, och de metoder som medför fler skyldigheter för näringsidkarna ska komma i sista hand. I propositionen konstateras ungefär på motsvarande sätt gällande 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar. I specialmotiveringen till den aktuella paragrafen konstateras dessutom att bestämmelsen är en sista utväg för att genom myndighetsåtgärder snabbt, med tillräcklig framförhållning och så kortvarigt som möjligt reagera på ett svårt regionalt smittläge, om spridningen av covid-19-epidemin i en region inte kan hindras med några andra medel.

I regeringspropositionen konstateras det att enligt lagförslaget kan stängningen av utrymmen beröra olika utrymmen för idrott och sport, simhallar, badinrättningars bassängområden, allmänna bastur, utrymmen som används för hobbyverksamhet, nöjes- och temaparker, tivolin, inomhuslekparker och inomhuslekplatser samt allmänna utrymmen i köpcentra. Enligt statsrådets bedömning är verksamheten i sådana utrymmen av sådan art att kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra och placering eller sannolikheten för spridning av sjukdomen via ytor kan utgöra en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, eller att det i utrymmena annars finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer.

Enligt propositionen är stängningen av utrymmen exakt och noga avgränsad till enbart sådana utrymmen som anges i 58 g § 4 momentet. Dessutom är en förutsättning för tillämpning av paragrafen att åtgärderna enligt 58 d § i lagförslaget för att undvika närkontakt eller andra redan vidtagna åtgärder inte kan anses tillräckliga till följd av den särskilda smittrisen i verksamheten. Den föreslagna 58 d § tillämpas endast på utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares samtidiga vistelse eller för regionalt och verksamhetsmässigt begränsade utrymmen för kunder utomhus som används för mer än 50 kunders och deltagares

samtidiga vistelse. Det innebär att enligt 58 g § kan utrymmen endast stängas för mer än tio deltagare inomhus och för mer än 50 deltagare utomhus.

Riksdagens social- och hälsovårdsutskott betonar i betänkandet (ShUB 1/2021 rd) med anledning av propositionen att utgångspunkten för lagförslaget är att de åtgärder som behövs i de olika verksamheterna i första hand ska vidtas med stöd av 58 c och 58 d §. Först om dessa och andra vidtagna åtgärder inte räcker till, kan bestämmelserna i 58 g § tillämpas. Även då ska åtgärderna vara nödvändiga för att förhindra en okontrollerad spridning av epidemin och de villkor som anges i 2 momentet i paragrafen ska uppfyllas.

Epidemiläget

Världshälsoorganisationen WHO har den 26 november 2021 lagt den nya virusvarianten omikron (B.1.1.529) som först konstaterades i Botswana och Sydafrika till förteckningen över oroväckande varianter (VOC, variant of concern). Det europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar ECDC har i sin riskbedömning som publicerades 26.11.2021 konstaterat att omikronvarianten utgör en betydande eller mycket betydande hälsorisk för medborgarna i EU-/EES-länderna. Det europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar ECDC har 15.12.2021 publicerat den senaste riskbedömningen av virusmutationen omikron. Enligt riskbedömningen är det mycket hög sannolikhet att omikronvarianten sprids i EU/EES-området. Den allmänna nivån på den folkhälsorisk som är förenad med detta har bedömts vara mycket hög. Institutet för hälsa och välfärd bedömer att inom kort kommer omikron att orsaka största delen av coronavirusinfektionerna i världen.

Det epidemiologiska läget i sjukvårdsdistriktets område och erhållna sakkunnigutlåtanden

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtande

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har 19.12.2021 gett ett utlåtande, enligt vilket Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland som grund för prövningen av eventuella beslut enligt 58 § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar har bett om en bedömning av i synnerhet följande saker:

1. Är incidensen av covid-19 per 100 000 invånare över de 14 senaste dyggen för vilka information finns att tillgå minst 50 i sjukvårdsdistriktets område?

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har som svar på den första frågan konstaterat att antalet covid-19-fall i Egentliga Finland nu är som störst under hela pandemin. Incidensen av konstaterade fall per 100 000 invånare inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt var under de senaste 14 dyggen 305,4. Vecka 50 är det totala antalet rapporterade fall fram till nu 766, jämfört med 667 föregående vecka.

Under de senaste två veckorna har smittfall konstaterats i alla kommuner förutom i tre kommuner i sjukvårdsdistriktet. Det tas nu många coronatest, till och med fler än 2 000 per dag. Andelen positiva test är hög (7,6 procent), även om den har sjunkit något. Det är uppenbart att det finns fall även utöver de testade fallen.

Inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har det nu bekräftats 13 fall av omikronvarianten. Den 19 december 2021 fanns det sammanlagt 52 misstänkta omikronfall. Antalet bekräftade och misstänkta fall har ökat mycket snabbt i området. Största delen av fallen konstateras fortfarande inom familjen och den närmaste kretsen (släktingar, vänner). Belastningen på den specialiserade sjukvården har fortsatt att vara ganska hög: Den 19 december 2021 vårdades 16 patienter på bäddavdelning och 7 patienter på intensivvårdsavdelning på Åbo universitetscentralsjukhus. På hälsocentralernas bäddavdelningar fanns 13 patienter 17.12.2021. Belastningen på intensivvårdsavdelningen har varierat. När antalet personer som behöver sjukhusvård fortsätter ligga på en hög nivå

finns det fortfarande en risk för en kritisk överbelastning av intensivvården.

Dödsfallen har ökat; vecka 48 konstaterades 13 dödsfall och vecka 49 konstaterades 7. Antalet dödsfall är nu som störst under hela pandemin. Största delen av dödsfallen har inträffat på hälsocentralens bäddavdelning, men dödsfall har även inträffat på intensivvårdsavdelningen.

33 procent av fallen i Egentliga Finland finns i åldersgruppen 0–14 år. Barnen, som för närvarande i huvudsak är ovaccinerade, utgör alltså en stor andel av smittfallen.

Lägesbilden på basis av uppföljningen av avloppsvattnet visar att halterna av coronavirusets RNA i avloppsvatten har varit kraftigt förhöjda även om det finns veckovis variation i halterna. För närvarande är trenden nedåtgående.

Vaccinationerna har framskridit bra i området. Den andra vaccindosens vaccinationstäckning bland personer över 12 år är nu 84,7 procent. Vaccinationstäckningen av den andra dosen är som lägst (ca 70–75 procent) bland barn under 15 och bland 20–34-åringar. Vaccinationstäckningen av den tredje dosen är endast 16,1 procent, störst är täckningen i åldersgruppen över 80 år (66 procent).

Risken för att ovaccinerade ska insjukna i covid är inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt för närvarande fem gånger större än för dubbelvaccinerade och 13 gånger större än för trippelvaccinerade. Andelen fullvaccinerade som blivit inlagda för sjukhusvård håller på att öka. Risken för att bli inlagd för specialiserad sjukvård är för ovaccinerade 17 gånger större än för de dubbelvaccinerade. Det finns fortfarande fickor av ovaccinerade geografiskt i norra delen av landskapet och befolkningsmässigt bland dem som talar andra språk än finska eller svenska. Även barn under 12 år i huvudsak ovaccinerade.

2. Har det i sjukvårdsdistriktets område konstaterats smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning utgör en betydande risk för att nya smittor sprids i regionen?

Som svar på den andra frågan konstaterar sjukvårdsdistriktet att det inom sjukvårdsdistriktet konstateras betydande smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt. Vecka 49 klarlades smittkällan i 74 procent av fallen och under vecka 50 endast i 63 procent av fallen. Oupplärade smittkluster konstateras inom hela sjukvårdsdistriktet. De största kända typerna av smittkällor är samma hushåll och den närmaste kretsen. Smittfallen bland skolelever är den tredje största kända smittkällan. Antalet kända smittfall bland elever har ökat något under vecka 50 jämfört med veckan innan.

Kommunernas smittspårning är ännu mer belastad än tidigare, vilket har lett till att allt färre smittkedjor kan klarläggas. Omikronvarianten som sprider sig snabbt ökar ytterligare belastningen på smittspårningen. Det är inte längre möjligt att klarlägga smittkedjan i alla smittfall. Kommunerna har även brist på smittspårare. Det är svårt att få mer arbetskraft. Rekrytering av arbetskraft till spårningsarbete har lett till att annan service inom primärvården försämrats. Sjukvårdsdistriktet bedömer att smittkedjorna som inte kan spåras utgör en stor risk för omfattande spridning av nya smittor.

3. Bedöms antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt sakkunnigbedömningen leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social- och hälsovårdssystemet?

Som svar på den tredje frågan konstaterar sjukvårdsdistriktet att antalet smittfall bedöms öka särskilt när omikronvariantens andel blir större. Omikronvarianten smittar mycket lätt. Den kan också smitta

dem som är vaccinerade, som in sin tur kan föra smittan vidare. De bekräftade eller misstänkta omikronfallen som tillsvidare har konstaterats i Egentliga Finland har orsakat en sjukdom med lindriga symtom eller till och med inga symtom alls. Om antalet fall ökar kraftigt ökar även risken för att fler kommer att behöva sjukhusvård. Det finns preliminära tecken på detta från andra länder. Belastningen på hälso- och sjukvården i Egentliga Finland kan i sådana fall bli kritiskt hög. Dubbelvaccinering bedöms minska risken för att insjukna allvarligt i covid-19. Vaccinationstäckningen av dem som är dubbelvaccinerade är på en bra nivå i området, men täckningen varierar enligt åldersgrupp och region.

En tredje dos vaccin bedöms ge ett gott skydd mot en allvarlig form av sjukdomen och till och med mot att bli smittad.

Vaccinationstäckningen av den tredje dosen är emellertid bara 16,1 procent i området och har således ingen effekt på antalet smittfall.

4. Utgör kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, samt finns det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer?

Regionförvaltningsverket har bett om en närmare beskrivning av läget med tanke på detta. Dessutom bad regionförvaltningsverket om ställningstagande till om dessa kluster endast konstateras i vissa kommuner eller också i större utsträckning i hela sjukvårdsdistriktet.

Som svar på den fjärde frågan anser sjukvårdsdistriktet att fysisk närhet mellan människor och antalet personer som vistas samtidigt på ett ställe utgör en särskild risk för spridning av covid-19. Smitta sker via droppaerosol, särskilt om det inte är möjligt att använda ett näs-munskydd, såsom när man äter och dricker. Omikronvarianten sprids mycket lätt och ökar risken för smitta hos personer som vistas i samma rum om det finns en i samslingen som är smittbärare. En bärare av omikronvarianten kan också vara symptomfri, vilket ytterligare ökar risken för smitta hos personer som vistas i samma

utrymmen i och med att man inte kan bli varse om sjukdomen när symtom saknas.

Beslutets nödvändighet

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat om det enligt sjukvårdsdistriktets bedömning är uppenbart att de redan vidtagna åtgärderna inte är tillräckliga och om ett beslut enligt 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar är nödvändigt på det sätt som avses i lagen för att förhindra spridningen av covid-19.

Regionförvaltningsverket har dessutom bitt sjukvårdsdistriktet motivera bedömningen separat beträffande 58 § och 58 g §.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat om ett eventuellt beslut är nödvändigt inom hela sjukvårdsdistriktet.

Som svar på frågorna anser sjukvårdsdistriktet att beslutet är nödvändigt inom hela sjukvårdsdistriktet eftersom smittfall har konstaterats i nästan alla kommuner i sjukvårdsdistriktet.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat när beslutet bör träda i kraft och hur länge det bör vara i kraft om beslutet enligt sjukvårdsdistriktets bedömning är nödvändigt.

Som svar på frågorna anser sjukvårdsdistriktet att beslutet är nödvändigt. Det bör träda i kraft så snart som möjligt. Beslutet bör till en början vara i kraft i två veckor eftersom man under den perioden får information om den sjukdomsbörda som omikronvarianten orsakar.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat vad som ska omfattas av ett eventuellt beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och på vilka grunder:

- o verksamhetsenheter inom social- och hälsovården

- o läroanstalter

- o daghem

- o bostäder och motsvarande lokaler o allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar

Beträffande detta har sjukvårdsdistriktet hänvisat till sitt utlåtande nedan.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat om det epidemiologiska läget beträffande objekt enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar enligt sjukvårdsdistriktets uppfattning kräver o att lokalerna i fråga stängs eller att allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar förbjuds helt och hållet o eller endast till den del ett visst antal personer överskrids - om ja, hur många personer?

Beträffande detta har sjukvårdsdistriktet hänvisat till sitt utlåtande nedan. Sjukvårdsdistriktet anser att det epidemiologiska läget kräver att utrymmen enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar stängs och att offentliga tillställningar förbjuds helt och hållet.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat vilka utrymmen som ska omfattas av ett eventuellt beslut enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar och på vilka grunder:

o alla utrymmen enligt 58 g § eller

o vissa utrymmen enligt 58 g §, i vilka man särskilt har upptäckt smittspridning

1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott;

2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättnings bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,

3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;

4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus;

5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser;

6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Regionförvaltningsverket har bett sjukvårdsdistriktet i synnerhet ge ett utlåtande om vilka av de objekt som föreslås bli begränsade som har ett orsakssamband med eventuella infektioner. Om det inte är klarlagt varifrån smittorna härstammar har regionförvaltningsverket bett att också detta nämns i utlåtandet.

Sjukvårdsdistriktet anser att i det nuvarande epidemiologiska läget och särskilt i och med förekomsten av den mycket mer smittsamma virusvarianten, samt den goda vaccinationstäckningen till trots, skulle en skärpning av sammankomstbegränsningarna vid olika evenemang och i olika utrymmen minska i synnerhet ovaccinerades kontakter med vaccinerade och med varandra. Enligt sjukvårdsdistriktet bör utrymmen och verksamhet med hög och måttlig risk enligt Institutet för hälsa och välfärds riskbedömningstabell begränsas.

Sjukvårdsdistriktet anser att beslutet enligt 58 g § kunde vara att begränsa antalet deltagare till noll. Enligt sjukvårdsdistriktets synpunkt skulle beslutet dock inte omfatta i 58 g § avsedda utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott. Sjukvårdsdistriktets uppfattning är att särskilt barns och ungas hobbyverksamhet inte bör omfattas av restriktioner.

De som ansvarar för användningen av utrymmen bör emellertid sörja för att följa hälsosäkerhetsanvisningarna enligt 58 c §.

Det bör anges i beslutet om det är möjligt att använda coronapasset i utrymmen eller på evenemang som omfattas av restriktionerna.

Enligt sjukvårdsdistriktets uppfattning bör man i det nuvarande epidemiologiska läget och på grund av det hot som den smittsamma omikronvarianten utgör på alla sätt öka den sociala distansen bland människor och minska antalet kontakter, oberoende av om personerna är vaccinerade eller inte.

Med tanke på proportionaliteten och jämlikheten bör man dessutom ta i beaktande att det för närvarande är möjligt att besöka restauranger med alkoholservering med coronapass eller till och med utan det, trots att restaurangerna när man ser till folkhälsan inte är viktiga, till skillnad från hobbyverksamhet.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har 19.12.2021 preciserat sitt utlåtande på så sätt att Egentliga Finlands coronasamordningsgrupp, inklusive Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt, rekommenderar att offentliga tillställningar och allmänna sammankomster förbjuds till och med 31.12.2021. Dessutom rekommenderar gruppen att dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp stängs. Gruppen rekommenderar vidare att allmänna utrymmen i köpcentra stängs. Enligt coronasamordningsgruppen kan däremot exempelvis gym och andra utrymmen inomhus som används för idrott eller motion samt exempelvis allmänna bastur, simhallar och badinrättningar fortfarande hålla öppet, om de använder sig av coronapasset. Regionförvaltningsverket är den behöriga myndigheten i dessa ärenden på basis av 58 och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Sjukvårdsdistriktet och samordningsgruppen rekommenderar dessutom att begränsningarna av restaurangernas öppet- och serveringstider skärps i Egentliga Finland. Beslut om detta fattas av statsrådet.

Restriktioner som är i kraft i Sydvästra Finland genom beslut av regionförvaltningsverket

Inom Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands verksamhetsområde är följande beslut som regionförvaltningsverket fattat med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar i kraft:

- LSAVI/11075/2021 beslut 12.10.2021 om ordnande av hälsokontroller enligt 15–16 § i lagen om smittsamma sjukdomar på Meyer Turku Oy:s verksamhetsställen i Åbo och S.t Karins, hälsokontrollerna ordnas av städerna. Beslutet är i kraft till och med den 2 maj 2022.
- LSAVI/11076/2021 beslut 13.10.2021 om ordnande av hälsokontroller enligt 15–16 § i lagen om smittsamma sjukdomar på Rauma Marina Constructions Oy:s verksamhetsställen i Raumo, hälsokontrollerna ordnas av staden. Beslutet är i kraft till och med den 2 maj 2022.
- LSAVI/13783/2021 beslut 9.12.2021 som gäller inom kommunerna i Egentliga Finland och Satakunta: ett förordnande enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förbjuder allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inomhus med över 20 personer och ett förordnande enligt 58 d § som gäller användningen av utrymmen inomhus för över 10 personer och med avseende på funktion avgränsade utrymmen utomhus för över 50 personer under tiden 10.12-31.12.2021.
- LSAVI/14622/2021 beslut 17.12.2021 om gränskontroller enligt 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar i Åbo, Björneborgs, Raumo och Nådendals hamnar och på Åbo och Björneborgs flygplatser. I kraft 18.12.2021 - 31.1.2022.
- LSAVI/14623/2021 beslut 17.12.2021 om gränskontroller enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar i Åbo, Björneborgs, Raumo och Nådendals hamnar och på Åbo och Björneborgs flygplatser. I kraft 18.12.2021 - 31.1.2022.

I regionen gäller även av statsrådet införda restriktioner som rör förplägnadsverksamhet.

Uppfyllandet av de lagstadgade förutsättningarna för beslutet

Uppfyllande av förutsättningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar

58 § i lagen om smittsamma sjukdomar reglerar bland annat

förbudet mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Enligt paragrafen förutsätts det att en allmänfarlig smittsam sjukdom som orsakar stor risk för smitta har konstaterats. Dessutom ska åtgärden vara nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Regionförvaltningsverket konstaterar att covid-19 uppfyller definitionen av en allmänfarlig sjukdom som orsakar omfattande smittorisk i enlighet med 1 § i förordningen om smittsamma sjukdomar. Enligt utlåtandet av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt är det nödvändigt att förbjuda offentliga tillställningar och allmänna sammankomster för att förhindra att sjukdomen sprids. I Egentliga Finland har lindrigare åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar vidtagits för att förhindra spridningen av covid-19, men eftersom de inte har varit tillräckliga behövs det kraftigare åtgärder för att förhindra smittspridningen. Regionförvaltningsverket anser att åtgärderna står i rätt proportion till sitt syfte när man beaktar tidigare vidtagna åtgärder samt de grunder som framgår av sjukvårdsdistriktets utlåtande när läget har försvårats ytterligare på grund av spridningen av omikronvarianten.

Däremot anser regionförvaltningsverket att kriterierna för att begränsa andra objekt enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inte uppfylls. Social- och hälsovårdens verksamhet är nödvändig för att hantera epidemin och för att ordna samhällets övriga vitala social- och hälsovårdstjänster. I fråga om läroanstalter och daghem är det

möjligt att vidta fler lindrigare åtgärder före stängning av dem. Inte heller när det gäller stängning av bostäder och motsvarande lokaler har regionförvaltningsverket fått information som skulle tala för att detta skulle vara nödvändigt för att förhindra spridning av covid-19. Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtande ger inte stöd för begränsning av andra objekt.

Uppfyllande av kriterierna enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar

Härnäst granskas huruvida kriterierna enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls. Enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar förutsätts det för det första att det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 d § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte kan anses vara tillräckliga på grund av en särskild spridningsrisk i anslutning till verksamheten. Det framgår av utlåtandet av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt att covid-19-epidemin har fortsatt och antalet smittfall ökat trots de restriktioner som tidigare nämnts i det här beslutet.

Det kommer hela tiden mer information om egenskaperna hos virusvarianten omikron. På basis av laboratorieundersökningar och en preliminär registerbaserad analys som nyligen utfördes i Storbritannien har det visat sig att omikron sannolikt kan orsaka sjukdom också hos personer som fått två vaccindoser. Den tredje vaccindosen verkar klart minska smittrisen, men informationen om detta är fortfarande bristfällig. Däremot finns det ännu inte tillräckligt med data om omikronvariantens förmåga att orsaka en allvarlig sjukdomsform hos vaccinerade respektive ovaccinerade. Det europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar ECDC har i en uppdaterad riskbedömning 15.12.2021 bedömt att även om omikronvarianten inte orsakar en allvarlig sjukdom lika ofta som deltavarianten kommer den ökade infektionsförmågan hos omikronvarianten och den därmed sammanhängande exponentiella ökningen av sjukdomsfall snabbt att undanröja potentiella fördelar. ECDC anser därför att det är mycket sannolikt att omikronvarianten kommer att leda till att fler vårdas på sjukhus samt till fler dödsfall,

utöver dem som kan förväntas bli aktuella på grund av deltavarianten.

Rekommendationerna om vaccinationer, hygien, användning av munskydd och andra åtgärder som främjar hälsosäkerheten samt de lagstadgade skyldigheterna, såsom 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar, har inte räckt till för att stävja epidemin. Med stöd av det ovan nämnda och i synnerhet Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtande kan de åtgärder som avses i 58 d § och andra åtgärder som redan vidtagits inte anses vara tillräckliga på grund av den särskilda spridningsrisk som är förknippad med verksamheten.

Dessutom förutsätter 58 g § 2 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar att incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 50 per 100 000 invånare.

Enligt uppgifterna i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtande 19.12.2021 uppfylls kriteriet som rör incidensen.

En andra förutsättning enligt 58 g § 2 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar är att man inom kommunen eller sjukvårdsdistriktet konstaterar smittkluster, vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för att nya infektioner sprids inom området. Den här förutsättningen uppfylls enligt utlåtandet av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt.

För det tredje förutsätter 58 g § 2 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar att antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt en sakkunnigbedömning bedöms leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social- och hälsovårdssystemet. Enligt sjukvårdsdistriktet uppfylls också den här förutsättningen.

Enligt 58 g § 5 moment ska dessutom hänsyn tas till känd sakkunskap om huruvida kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, samt till om det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer. Enligt sjukvårdsdistriktet uppfylls den här förutsättningen.

Enligt 58 g § 6 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar gäller beslutet inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet. Beslutet får fattas för högst två veckor åt gången. Även det här villkoret uppfylls eftersom de här avgränsningarna har gjorts i beslutet.

Regionförvaltningsverket anser att kriterierna för att meddela föreläggandena enligt det här beslutet uppfylls på det sätt som avses i 58 § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar beträffande de objekt som nämns i det här beslutet.

Begränsning av grundläggande fri- och rättigheter

När restriktioner enligt 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar införs är man tvungen att särskilt ingripa i näringsfriheten och mötesfriheten och på så sätt begränsa människors grundläggande fri- och rättigheter. Grunderna för inskränkningarna måste vara acceptabla och i linje med principerna om proportionalitet och ändamålsenlighet.

Enligt regionförvaltningsverkets bedömning finns det acceptabla grunder för begränsningarna som nu meddelas för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och för villkoren som ställs för användning av lokaler. Regionförvaltningsverket konstaterar att genom begränsningar av offentliga tillställningar uppfylls syftet med lagen om smittsamma sjukdomar, vilket är att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar. Lagens särskilda kriterier för ett beslut enligt 58 § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar

uppfylls. De redan vidtagna åtgärderna bedöms vara otillräckliga i nuläget.

Regionförvaltningsverket har enligt principen om ändamålsenlighet i 6 § i förvaltningslagen på basis av den erhållna epidemiologiska redogörelsen kommit till ett avgörande som poängterar liv och hälsa som rättsobjekt före näringsfriheten, kommunal självstyrelse och andra rättigheter som skyddas av grundlagen. Därför ses de meddelade begränsningarna som proportionerliga eftersom omikronvarianten sprids bland befolkningen i Egentliga Finland. Begränsningarna enligt 58 § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar är enligt regionförvaltningsverkets uppfattning inte i strid med jämlikheten enligt 6 §, rätten till liv, personlig frihet och integritet enligt 7 §, mötes- och föreningsfriheten enligt 13 §, näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen och inte heller i strid med kommunal självstyrelse enligt 121 §, utan regionförvaltningsverket poängterar enligt 7 § rätten till liv som ett högre rättsobjekt. Regionförvaltningsverket konstaterar att begränsningarna är kortvariga och fungerar som ett verktyg för att säkerställa hälsosäkerheten i det svåra epidemiologiska läget då omikronvarianten sprids med R-talet 3–4.

Regionförvaltningsverket konstaterar att med det här riktade beslutet begränsas de grundläggande fri- och rättigheterna i enlighet med proportionalitetsprincipen så lite som möjligt på basis av den regionala lägesbedömningen av epidemin. Regionförvaltningsverket konstaterar att syftet med begränsningarna av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus och i utomhusutrymmen är att förhindra att läget försämras och på så sätt undvika långvariga restriktioner som i ännu större utsträckning skulle ingripa i grundläggande fri- och rättigheter.

Regionförvaltningsverket konstaterar att under epidemin har man betonat att begränsningar som rör barn och unga ska komma i sista hand. Regionförvaltningsverket konstaterar att evenemangen som är föremål för de stränga begränsningarna av antalet deltagare enligt beslutet med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar i

huvudsak riktar sig till den vuxna befolkningen. Regionförvaltningsverket konstaterar vidare att det med hänsyn till det svåra epidemiläget är motiverat att införa en skyldighet enligt 58 g § gällande användning av utrymmen också för sådana utrymmen där det exempelvis ordnas hobbyverksamhet för barn och unga. Skolor och daghem vilkas inverkan på barnens liv är betydande stängs inte genom beslutet.

För närvarande sprids smittan mycket bland barn. Regionförvaltningsverket anser att det är viktigt att man i stor omfattning bland olika åldersgrupper försöker förhindra den smittrisk som närkontakter utgör så att man i fortsättningen kan trygga exempelvis barnens skolgång i närundervisning. Vid beslutsfattandet beaktades dessutom att skolornas jullov snart börjar. Regionförvaltningsverket konstaterar att det inte är motiverat att införa begränsningar enligt åldersgrupper i beslutet, utan det kan som helhet bedömas vara nödvändigt och jämlikt.

Beslutet baserar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av den regionala situationen, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. Regionförvaltningsverket konstaterar att med det här beslutet begränsas verksamheten bara till den del som det enligt den erhållna styrningen och sakkunnigbedömningarna är nödvändigt för att förhindra spridningen av epidemin och trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet. Fördelarna med beslutet har bedömts vara fler än nackdelarna.

Inriktning av beslutet

Med det här beslutet förbjuder regionförvaltningsverket med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga

tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller i utomhusutrymmen inom kommunerna i de landskap som det här beslutet gäller.

Dessutom förordnar regionförvaltningsverket med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar att aktörer som utövar verksamhet och disponerar över utrymmen ska stänga följande utrymmen för kunder och deltagare: sådana utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalar som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse som anges i 58 g 4 momentet 3 och 6 punkten i lagen om smittsamma sjukdomar och som finns inom kommunerna i landskapet Egentliga Finland till den del utrymmena används för sådan verksamhet som avses i 58 g § 4 momentet punkt 3 eller 6.

Enligt 58 g § 4 mom. 3 punkten i lagen om smittsamma sjukdomar gäller restriktionen dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp.

Enligt 58 g § 4 mom. 6 punkten i lagen om smittsamma sjukdomar gäller restriktionen allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Restriktionen som fattats med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar gäller inte övriga objekt enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Det här beslutet gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Eftersom Egentliga Finland utgör ett enhetligt pendlings- och ekonomiområde är risken betydande i hela landskapet. Kriterierna för beslut om restriktioner enligt både 58 § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls i hela landskapet på det sätt som har beskrivits ovan.

Verksamhet som utgör en särskild spridningsrisk

Enligt RP 245/2020 avses med verksamhet som utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19 verksamhet i utrymmen för idrott och sport, simhallar, badinrättningars bassängområden, allmänna bastur, utrymmen som används för hobbyverksamhet, nöjes- och temaparker, tivolin, inomhuslekparker och inomhuslekplatser samt allmänna utrymmen i köpcentra. Enligt statsrådets bedömning är verksamheten i sådana utrymmen av sådan art att kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra och placering eller sannolikheten för spridning av sjukdomen via ytor kan utgöra en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, eller att det i utrymmena annars finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer.

Definition av utrymmen

Med utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse avses nedan angivna utrymmen.

Det här beslutet är förpliktande för aktörer som disponerar över utrymmena när de bedriver nöjes- eller rekreationsverksamhet i följande utrymmen:

3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;

6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Vistelse i köpcentrens allmänna utrymmen anses vara sådan nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i lagen.

Ett beslut som avses i 1 momentet ovan gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Beslutets avgränsning och giltighetstid

Effekten av begränsningarna syns med några veckors fördröjning. När beslutets längd övervägs måste man också beakta att den temporära 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar för närvarande är i kraft till och med 31.12.2021. Regionförvaltningsverket anser

också att det epidemiologiska läget kräver att beslutet snabbt träder i kraft.

Regionförvaltningsverket konstaterar att föreläggandena som införs med det här beslutet är i kraft under tiden 22.12.2021–31.12.2021.

Beslutet får fattas för högst två veckor åt gången. Hur aktuellt beslutet är följs noga upp. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i paragrafen inte längre uppfylls.

Anvisningar om covidintyg

Det är inte möjligt att kringgå restriktionerna enligt det här beslutet genom att ta i bruk EU:s digitala covidintyg enligt 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Finlands grundlag (731/1999) 6–7 §, 10 §, 13 §, 18 §, 121 §

Förvaltningslagen (434/2003) 6 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58, 58 c, 58 d, 58 i-j, 59 a-c och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar verkställs beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Mer information ges vid behov direktör Heikki Mäki, telefon 0295 018 094

Överdirektör

Leena Räsänen

Direktör

Heikki Mäki

Beslutet är elektroniskt undertecknat.

BILAGOR Bilaga 1, förteckning över kommunerna i Egentliga Finland

Bilaga 2, besvärsanvisning

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 31 december 2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande publicerades på regionförvaltningsverkets webbplats.

Distribution   Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet

Kommunerna och samkommunerna i landskapet Egentliga Finland

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Räddningsverken i Egentliga Finland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Prestationsavgift

Avgiftsfritt beslut